

NP Onderwijs: Het gaat beter met studenten dan een jaar geleden, maar we zijn er nog niet

Highlights van de vierde voortgangsrapportage van het Nationaal Programma Onderwijs: mbo, ho en onderzoek

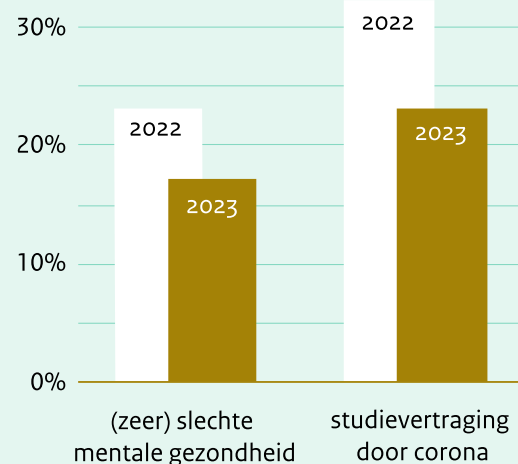
Met het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs) investeren onderwijsinstellingen en het ministerie van OCW samen in leerlingen en studenten, om hen tijdens en na corona zo goed mogelijk weer op weg te helpen. Voor het mbo en hoger onderwijs is 2023 het laatste reguliere jaar van het NP Onderwijs. Instellingen zijn hard aan de slag met het programma: minder studenten melden studievertraging en mentale problemen. Maar we zien ook dat de effecten van de pandemie groter zijn dan gedacht. De zorgen over studievertragingen en welzijnsproblemen zijn nog niet voorbij.

Minder studenten melden vertraging

Studenten melden in de studentenpeiling van 2023 minder vaak dat zij nog vertraging hebben door corona. Ook de groep studenten met motivatieproblemen loopt terug, maar is nog steeds groot. Vooral studenten die nog vertraging hebben, geven aan dat dit vaak door een gebrek aan motivatie komt. Bovendien neemt de duur van hun vertraging toe, vooral bij ouderejaarsstudenten. Ook studenten met grotere welzijnsproblematiek hebben meer studievertraging.

Onderwijsinstellingen spannen zich vanuit het NP Onderwijs in om studievertragingen weg te werken. Veel studenten zijn positief over de hulp die ze krijgen, en niet zonder reden: studenten die ondersteuning krijgen hebben minder vaak vertraging. Een deel van de studenten heeft hulp nodig, maar vindt en krijgt deze hulp nog niet. Dit verdient de komende periode nog de aandacht van OCW en de instellingen.

Minder studenten met welzijnsproblemen, minder studenten met studievertraging

Bron: NP Onderwijs studentenpeiling 2023

problematiek te maken hebben, ook na het NP Onderwijs. Daarom investeert het kabinet ook de komende jaren extra in studentenwelzijn op het mbo en in het hoger onderwijs. Daarnaast proberen instellingen zelf om succesvolle werkwijzen een vervolg te geven. Denk aan de inzet van studentpsychologen, of informatie over het ondersteuningsaanbod voor studenten.

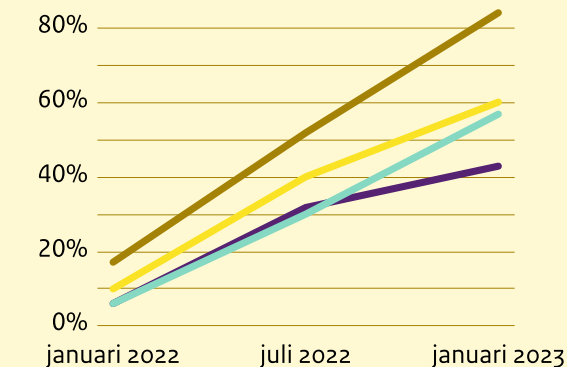
Studentenwelzijn verbetert

Ook het welzijn van studenten gaat vooruit. Minder studenten melden dat hun mentale gezondheid (zeer) slecht is. Desondanks kampt nog steeds bijna een op de vijf studenten met welzijnsproblemen (18%). De nasleep van de coronacrisis is daarvan niet de enige oorzaak. Ook bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne, de inflatie en zorgen om het klimaat spelen een rol. Bovendien zal altijd een groep studenten met mentale

Mbo en wo op schema, versnelling nodig in het hbo

Het mbo en wo zijn op koers om het NP Onderwijs-budget binnen de looptijd uit te geven. Veel instellingen lijken het uitloopjaar 2024 niet nodig te hebben. In het hbo ligt er daarentegen nog flink wat geld op de plank. De komende tijd moeten hbo-instellingen het beschikbare geld goed inzetten. We weten immers dat oplopende vertraging en verdieping van welzijnsproblematiek bij bepaalde groepen studenten kan leiden tot uitval. Vooral op het thema lerarenopleidingen blijven de uitgaven achter. Studenten van deze opleidingen geven echter niet vaker aan vertraging te hebben dan studenten van andere opleidingen.

Bestedingen door instellingen t.o.v. totale corona-enveloppe

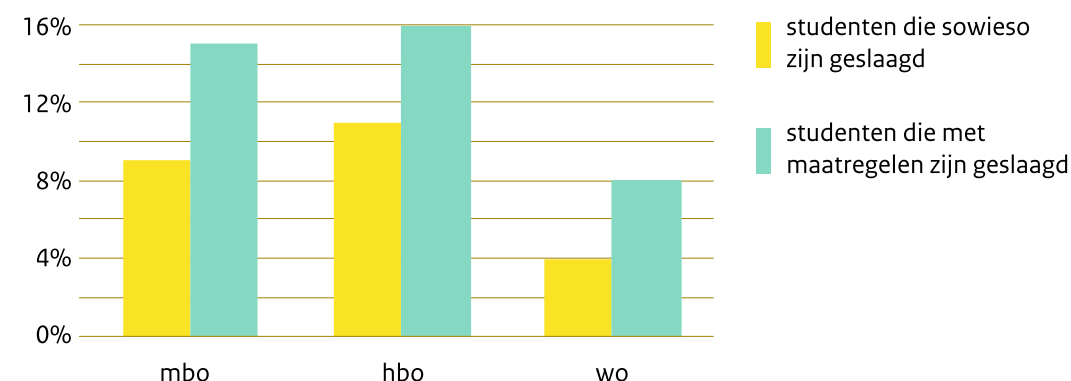

realisatie t.o.v.

— totaal mbo
— totaal wo
— totaal alle instellingen
— totaal hbo

Bron: Implementatiemonitor NPO derde tussenmeting (Berenschot, 2023)

Uitval in %, 1 jaar na instroom onder studenten die in 2021 zijn ingestroomd, naar gebruik van examenmaatregelen in het vo

Bron: Cohortrapportage NP Onderwijs 2022 (DUO, 2023)

Deel studenten start met minder baggage: hoger risico op uitval

Tijdens de pandemie golden er in het voortgezet onderwijs versoepelde exameneisen. Leerlingen konden bijvoorbeeld gebruikmaken van de duimregeling (de mogelijkheid om één vak niet mee te tellen bij het bepalen van de uitslag) of een extra herkansing. In het jaar 2020 is er geen schriftelijk examen afgenomen. De slagingspercentages lagen in deze jaren daardoor veel hoger dan voor de coronacrisis. Inmiddels zijn de betreffende examenmaatregelen opgeheven.

Instellingen in het mbo en hoger onderwijs geven aan dat nieuwe studenten met minder vaardigheden instromen in het vervolgonderwijs. Studenten die gebruikgemaakt hebben van examenmaatregelen lopen bovendien een hoger risico op uitval. De komende jaren blijven OCW en de instellingen er samen de schouders onder zetten om studenten succesvol naar een diploma te begeleiden.

